II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2021/1456,

2. juuni 2021,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012, määrates kindlaks tingimused, mille alusel peetakse börsiväliste tuletisinstrumentide puhul osutatavate kliirimisteenuste äritingimusi õiglasteks, mõistlikeks, mittediskrimineerivateks ja läbipaistvateks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrust (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, ([1]) eriti selle artikli 4 lõike 3a kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrust (EL) nr 648/2012 on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/834 ([2]). Kõnealuste muudatustega kehtestati muu hulgas kliirivatele liikmetele ja klientidele, kes osutavad otse või kaudselt kliirimisteenuseid („kliirimisteenuse osutajad“), kohustus osutada neid teenuseid õiglastel, mõistlikel, mittediskrimineerivatel ja läbipaistvatel (edaspidi „FRANDT“) äritingimustel. Selleks et tagada kliirimisteenuse osutajatele ja nende potentsiaalsetele või olemasolevatele klientidele õiguskindlus, tuleb määrata kindlaks tingimused, mille alusel peetakse äritingimusi FRANDTiks.

(2) Võttes arvesse, et määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõike 3a eesmärk on lihtsustada selliste klientide juurdepääsu kliirimisele, kelle tegevusmaht börsiväliste tuletisinstrumentide turul on piiratud ja kellel on raskusi kesksele kliirimisele juurdepääsul, ning arvestades kesksele kliirimisele juurdepääsu olulisust vastaspoolte jaoks, kelle suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust, tuleks käesolevat määrust kohaldada kliirimisteenuste osutamise suhtes seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõikele 1. Selleks et tagada võrdsed tingimused ja et liidus asuvad kliendid saaksid FRANDTi äritingimustest kasu, tuleks käesolevat määrust kohaldada juhul, kui kõnealuseid kliirimisteenuseid osutatakse liidus.

(3) Läbipaistvuse tagamiseks peaksid kliirimisteenuse osutajad kirjeldama protsessi, mille tulemusel jõutakse kokkuleppele lepingutingimustes ja kehtestatakse kliirimisteenuste tegevusprotsessid („registreerimisprotsess“), ning esitama oma veebisaidil pakkumistaotluse vormi. Samal põhjusel peaksid kõik kliirimisteenuse osutajad avalikustama potentsiaalsetele klientidele teabe peamiste äritingimuste kohta.

([1]) ELT L 201, 27.7.2012, lk 1.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/834, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, teatamisnõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodite, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning nõuetega kauplemisteabehoidlatele (ELT L 141, 28.5.2019, lk 42).

(4) Kuigi kliirimisteenuse osutajatel peaks olema võimalik kontrollida kliirimisteenuste osutamisega seotud riske, peaks potentsiaalsete ja olemasolevate klientide riskide ühtne hindamine tagama, et äritingimused on kulusid ja riske arvesse võttes õiglased ja mittediskrimineerivad. Mõnel kliirimisteenuse osutajal on juba kohustus hinnata klientidest tulenevat riski vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2017/589 ([3]) artiklis 25 sätestatud kriteeriumidele. Selleks et tagada klientide riskide ühtne hindamine, vähendades samal ajal kliirimisteenuse osutajate regulatiivset koormust ning vältides dubleerivaid ja vastuolulisi eeskirju, peaksid kõik kliirimisteenuse osutajad hindama kliente kõnealuse delegeeritud määruse artiklis 25 sätestatud kriteeriumide alusel.

(5) Selleks et äritingimused oleksid mõistlikud, mis tagaks erapooletud ja ratsionaalsed lepingulised kokkulepped, peaksid tasud, hinnad ja allahindlused põhinema objektiivsetel kriteeriumidel, sealhulgas kliiritavad mahud, kliirimismustrid ning kliendi vajadused ja nõudmised. Selleks et vältida tasakaalustamata hinnastruktuure ja huvide konflikte, tuleks tasud, hinnad ja allahindlused hoolikalt kavandada. Kliendile kulusid ülekandvate tasude puhul tuleks selgelt eristada kulusid, mis on otseselt seotud kliirimisteenuste osutamisega asjaomasele kliendile, ja kulusid, mis on seotud kliirimisteenuste osutamisega üldiselt, ja esitada need eraldi iga kuluartikli kohta, sealhulgas IT-kulud, litsentsimiskulud ja tagatise haldamise kulud.

(6) Lepingutingimustes tuleks täpsustada tingimused ja kriteeriumid, mille alusel võetakse vastu klientide poolt kliirimiseks esitatud tehingud ning kliirimisteenuse osutajal on õigus kliirimisteenused peatada ja kliendi positsioonid likvideerida või sulgeda. Kõnealustest tingimustest ja kriteeriumidest peaks olema võimalik teha erandit, kui see on mõistlik ja nõuetekohaselt põhjendatud, sealhulgas kliirimisteenuste osutamisega seotud riskide kontrollimiseks.

(7) Kliirimisteenuste prognoositavuse ja järjepidevuse tagamiseks peaksid kliirimisteenuse osutajad kohaldama lepingute lõpetamise või kokkulepitud tingimusi oluliselt mõjutavate muudatuste puhul vähemalt kuuekuulist etteteatamistähtaega. Lühem lõpetamisperiood peaks olema võimalik, kui see on mõistlik ja nõuetekohaselt põhjendatud, sealhulgas kliirimisteenuste osutamisega seotud riskide kontrollimiseks.

(8) Nii potentsiaalsed kui ka olemasolevad kliendid peaksid saama kasu FRANDTi äritingimustest. Arvestades, et uued tingimused toovad potentsiaalsetele klientidele kasu alates käesoleva määruse kohaldamise kuupäevast, tuleks kliirimisteenuse osutajatele ja olemasolevatele klientidele anda piisavalt aega enne käesoleva määruse jõustumist kokku lepitud äritingimuste läbivaatamiseks ja vajaduse korral kohandamiseks.

(9) Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõige 3a on juba jõustunud ja seda kohaldatakse alates 18. juunist 2021. Selleks et tagada õiguskindlus seoses tingimustega, mille alusel peetakse äritingimusi FRANDTiks, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti. Selleks et anda kliirimisteenuse osutajatele piisavalt aega käesoleva määruse kohaldamise ettevalmistamiseks, tuleks selle kohaldamist siiski edasi lükata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse kliirivate liikmete ja klientide suhtes, kes osutavad liidus otse või kaudselt kliirimisteenuseid („kliirimisteenuse osutajad“), kui neid teenuseid osutatakse seoses börsiväliste tuletislepingutega, mille suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõikele 1.

([3]) Komisjoni 19. juuli 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2017/589, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, milles määratakse kindlaks algoritmkauplemisega tegelevate investeerimisühingute organisatsioonilised nõuded (ELT L 87, 31.3.2017, lk 417).

Artikkel 2

Õiglased, mõistlikud, mittediskrimineerivad ja läbipaistvad äritingimused

Kliirimisteenuse osutajate osutatavate kliirimisteenuste äritingimusi peetakse õiglasteks, mõistlikeks, mittediskrimineerivateks ja läbipaistvateks, kui need vastavad lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 3

Üleminekusäte

Kliirimisteenuste äritingimused, mis on kokku lepitud enne 9. septembrit 2021, vaadatakse läbi ja vajaduse korral muudetakse neid lisas sätestatud nõuete täitmiseks hiljemalt 9. septembriks 2022.

Artikkel 4

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 9. märtsist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. juuni 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

1. **Registreerimisprotsessi läbipaistvus**

1.1. Kliirimisteenuse osutaja avaldab oma veebisaidil sellise protsessi kirjelduse, mille tulemusel jõutakse kokkuleppele lepingutingimuste kohta ja kehtestatakse kliirimisteenuste tegevusprotsessid („registreerimisprotsess“). Kirjeldus hõlmab järgmist:

a) kõnealuse protsessi eri etapid;

b) protsessi eri etappide lõpuleviimise hinnanguline ajakava;

c) vorm, millega taotletakse kliirimisteenuse osutajalt pakkumist, et saada kliendiks („pakkumistaotlus“), nagu on kirjeldatud punktis 2;

d) põhidokumendid, mille potentsiaalne klient peab kliirimisteenuse osutajale koos pakkumistaotluse vormiga esitama.

1.2. Potentsiaalsed kliendid võivad otsustada, kas kasutada punktis 2 kirjeldatud pakkumistaotluse vormi või mõnda muud pakkumistaotluse vormi.

1.3. Kliirimisteenuse osutaja, kes otsustab vastuseks pakkumistaotlusele pakkumist mitte teha, teavitab sellest põhjendamatu viivituseta potentsiaalset klienti.

2. **Pakkumistaotluse vorm**

2.1. Pakkumistaotluse vorm sisaldab järgmist.

a) Teave potentsiaalse kliendi kohta:

i) juriidiline nimi;

ii) juriidilise isiku ülemaailmne tunnus (LEI);

iii) kas potentsiaalne klient on finantssektori või finantssektoriväline vastaspool ja kas tema suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 4a või 10;

iv) tegevusvaldkond;

b) teave dokumentide kohta, mille potentsiaalne klient peab esitama kliirimisteenuse osutajale registreerimisprotsessi osana;

c) teave asjaomaste börsiväliste tuletislepingute kohta, sealhulgas selle kohta, kas nende lepingute suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 4;

d) mis tahes teave või dokumendid, mille potentsiaalne klient peab esitama kliirimisteenuse osutajale, et kliirimisteenuse osutaja saaks teha teadliku ja üksikasjaliku pakkumise järgmise kohta:

i) mis tahes kliirimisteenuse ulatus seoses börsiväliste tuletislepingutega;

ii) tasud, kulud ja allahindlused;

iii) delegeeritud määruse (EL) 2017/589 artiklis 25 osutatud hindamise tulemus;

iv) lepingutingimused;

v) aktsepteeritav tagatis;

vi) kohaldatavad väärtuskärped;

vii) korralduste vastuvõtmise kriteeriumid;

viii) kliirimisteenuste peatamise või positsioonide likvideerimise või sulgemise tingimused;

ix) kliirimisteenuste osutamise lepingu lõpetamise tingimused;

x) IT-nõuded.

3. **Äritingimuste avalikustamine**

3.1. Pakkumine, mille kliirimisteenuse osutaja teeb vastuseks täielikule pakkumistaotlusele, sisaldab selgel ja struktureeritud viisil järgmist.

a) Järgmistes sätetes osutatud teave:

i) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 38 lõige 1;

ii) määruse (EL) nr 648/2012 artikli 39 lõige 7;

b) tingimused, mille alusel kliirimisteenuse osutaja osutab oma kliirimisteenuseid, sealhulgas tingimused, mis puudutavad spetsiifiliselt potentsiaalset klienti;

c) aktsepteeritav tagatis;

d) kohaldatavad väärtuskärped;

e) korralduste vastuvõtmise kriteeriumid;

f) kliirimisteenuste peatamise või positsioonide likvideerimise või sulgemise tingimused;

g) kliirimisteenuste osutamise lepingu lõpetamise tingimused;

h) mis tahes kohaldatavad IT-lahendused ja -nõuded.

4. **Riskikontrolli hindamine**

4.1. Kliirimisteenuse osutaja hindab potentsiaalset klienti või klienti vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2017/589 artiklile 25.

4.2. Kliirimisteenuse osutaja teavitab potentsiaalset klienti või klienti punktis 4.1 osutatud hindamise tulemusest.

Kui tulemus on negatiivne, teavitab kliirimisteenuse osutaja potentsiaalset klienti või klienti tema taotluse korral negatiivse hinnangu peamistest põhjustest ja delegeeritud määruse (EL) 2017/589 artikli 25 lõikes 1 sätestatud kriteeriumidest, mis ei ole täidetud.

5. **Äritingimused**

5.1. Kliirimisteenuse osutaja ja kliendi vahel kokku lepitud kliirimisteenuste osutamise äritingimused sätestatakse kirjalikult, need peavad olema selged ja täielikud ning hõlmama kõiki kliirimisteenuse osutamise olulisi tingimusi.

6. **Tasud ja ülekantavad kulud**

6.1. Tasud, hinnad ja allahindlused on läbipaistvad ja põhinevad objektiivsetel kriteeriumidel.

6.2. Äritingimustes esitatakse teave kliendilt võetavate selliste tasude kohta, millega kantakse üle kliirimisteenuste osutamisega seotud kulud („ülekantavad kulud“).

6.3. Kõik kliirimisteenuse osutaja ja kliendi vahel kokku lepitud tasud, hinnad, allahindlused ja ülekantavad kulud on äritingimustes selgelt kindlaks määratud.

7. **Kliirimiskorralduste täitmisest keeldumine, kliirimisteenuste peatamine, kliendi positsioonide likvideerimine või sulgemine ja etteteatamistähtajad**

7.1. Kliirimisteenuse osutaja ei tohi keelduda täitmast kliendi korraldust kliirida börsiväline tuletisleping („kliirimis-liirimiskorraldus“), mis vastab selliste korralduste vastuvõtmiseks kokkulepitud tingimustele ja kriteeriumidele, välja arvatud juhul, kui keeldumine on mõistlik ja nõuetekohaselt põhjendatud (sel juhul esitab kliirimisteenuse osutaja kliendi taotluse korral talle kirjalikult keeldumise põhjused).

7.2. Kliirimisteenuse osutaja võib kliirimisteenused peatada või kliendi positsioonid likvideerida või sulgeda üksnes juhul, kui peatamiseks, likvideerimiseks või lõpetamiseks kokkulepitud tingimused ja kriteeriumid on täidetud, välja arvatud juhul, kui peatamine, likvideerimine või lõpetamine on mõistlik ja nõuetekohaselt põhjendatud (sel juhul esitab kliirimisteenuse osutaja kliendi taotluse korral talle kirjalikult selle põhjused).

7.3. Klienti teavitatakse vähemalt kuus kuud ette, välja arvatud juhul, kui lühem etteteatamistähtaeg on mõistlik ja nõuetekohaselt põhjendatud, järgmisest:

a) kliirimisteenuste osutamise lepingu lõpetamine;

b) kõik kliirimisteenuse osutamise tingimuste olulised muudatused.